

می‌کنیم، او در ادامه با بیان اینکه در این عصر و این تغییرات به نگاه ژیزک جمع مقدم بر فرد است افزود: «این بخش از کتاب و این جهان بینی پس از کرونا، مقطع اتصال موضوع با جمعیت هلال احمر است، نقطه اتصال داوطلبی، در جهان پس از کرونا «دیگری» مهم شمرده شده است، این به معنی ارتقای جایگاه داوطلبی در عصر پساکروناست، به نگاه سمعی این دیگرخواهی مهم‌ترین دستاوردی است که می‌توان از این فاجعه به دست آورد. او معتقد است فارغ از صدمات اقتصادی کرونا این تبدیل من به ما و درک «دیگری» می‌تواند نقطه‌ای برای حذف تبعیض‌های اقتصادی و اجتماعی و جفاهای محیط زیستی شود. او در پایان صحبت‌های خود به تأثیر کرونا در جامعه ایران نیز اشاره کرد و افزود: «به عقیده من، ما در کرونا و پاسخگویی به آن از دیگر کشورهای به اصطلاح جهان اول عقب نمانده‌ایم و این می‌تواند به این معنا تعبیر شود که ایران در جهان پساکرونا نیز با توجه به مسأله اهمیت معنویت در کشور یک مولفه و گفتمان تأثیرگذار باشد.» لازم به ذکر است که برنامه پارگیری هر یکشنبه رأس ساعت ۱۱ در فضای اجتماعی اینستاگرام جمعیت هلال احمر به صورت زنده نیز پخش می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند از طریق آدرس @REDNES.IR در این نشست شرکت کنند. سلسله نشست‌های علمی مرتبط با مفاهیم و اهداف جمعیت هلال احمر در آینده با حضور صاحب‌نظران و کارشناسان ادامه خواهد یافت. هدف از برگزاری این سلسله نشست‌های علمی-تخصصی این است که اندیشمندان و متفکران حوزه علوم انسانی موضوع‌های مربوط به جمعیت هلال احمر را بررسی و تحلیل کنند و مقدمه برگزاری همایش اخلاق امدادگری باشد.

کوتاه در مورد «کتاب عالمگیر»

اسلاوی ژیزک فیلسوف معروف معاصر به تازگی کتابی با عنوان «پاندیمیک کووید-۱۹ جهان را تکان می‌دهد» نوشته است. این کتاب با عنوان «عالمگیر» را هوشمند دهقان مترجم نام‌آشنای فلسفه و ادبیات از طریق انتشارات صدای معاصر در دست چاپ دارد. کتاب ژیزک «عالمگیر» نام دارد و عنوان فرعی‌اش هم «کووید-۱۹ جهان را تکان می‌دهد» است. این متفکر معاصر در کتاب جدیدش درباره اپیدمی ویروس کرونا نوشته و اثرش یک مقدمه، ۱۰ فصل و یک ضمیمه دارد. عنوان اصلی این کتاب به ترتیب زیر هستند: «سراغاز: مرا لمس مکن! فاصله‌گذاری بدنی»، «فصل اول: اکنون همگی در یک قایق نشسته‌ایم نیاز جهان به هم پیوسته کنونی به نسخه‌ای جدید»، «فصل دوم: چرا همیشه خسته‌ایم؟ تفاوت میان دورکاری کارگران قراردادی خوداستثمارگر و دورکاری مدیران بالارده»، «فصل سوم: به سوی طوفانی تمام عیار در اروپا مسأله پناهجویان و پیامدهای منفی کرونا برای اروپا»، «فصل چهارم: به برهوت ویروسی خوش آمدید! لزوم بازماندگی اقتصادی جهان»، «فصل پنجم: پنج مرحله تمام‌آپیدی ما عبور هر بحران، فردی یا اجتماعی، از پنج مرحله انکار، خشم، چانه‌زنی، افسردگی و پذیرش»، «فصل ششم: ویروس ایدئولوژی فرصتی برای اندیشیدن در مورد معنا (یا بی‌معنایی) زندگی... سیاست‌های یک بام و دو هوای دولتمردان جهان»، «فصل هفتم: آرام باشید و بترسید! آنجا که نباید می‌ترسیم و آنجا که باید نمی‌ترسیم»، «فصل هشتم: نظارت و مجازات؛ بله لطفاً کرونا ویروس، دستاویز خوبی است برای کنترل افراد»، «فصل نهم: آیا تقدیر ما، رجعت به بربریت با چهره‌ای انسانی است؟- اصل بقای سالم‌ترین‌ها، تقاضای داروی انحصاری، بقای برهنه»، «فصل دهم: کمونیسیم یا بربریت، به همین سادگی! بر سر یک دوراهی سرنوشت‌ساز: بربریت یا کمونیسیم در شکلی نوین» و «ضمیمه: دو نامه مفید از دوستان».

RCS

گزارش «شهروند» از نشست تخصصی بررسی و واکاوی «کتاب عالمگیر؛ کووید-۱۹ جهان را تکان می‌دهد»

ما با هم زنده می‌مانیم

در جهان پس از کرونا «دیگری» مهم شمرده شده است این به معنی ارتقای جایگاه داوطلبی در عصر پساکروناست

میگزرد علمی-تخصصی بررسی کتاب عالمگیر اثر اسلاوی ژیزک با رایه علیرضا سمعی و اسماعیل نوشاد با همکاری معاونت فرهنگی و امور آموزشی و پژوهشی حوزه نمایندگی ولی فقیه در جمعیت هلال احمر برگزار شد. «کتاب عالمگیر؛ کووید-۱۹ جهان را تکان می‌دهد» نوشته اسلاوی ژیزک را چند انتشارات منتشر و راهی بازار نشر کرده‌اند. این نشست در ادامه سلسله نشست‌های این نهاد و با هدف تقویت مبانی نظری حوزه امداد و یاریگری با رعایت پروتکل‌های بهداشتی و محدودیت‌های فاصله‌گذاری اجتماعی برگزار شد. هدف از برگزاری نشست علمی-تخصصی، بررسی و تحلیل موضوع‌های مربوط به جمعیت هلال احمر با حضور اندیشمندان و متفکران حوزه علوم انسانی و مقدمه برگزاری همایش اخلاق امدادگری است.

در آغاز این نشست، اسماعیل نوشاد، پژوهشگر حوزه فلسفه ضمن معرفی اسلاوی ژیزک فیلسوف معروف اروپایی، توضیح کوتاهی در مورد کتاب عالمگیر ارائه کرد. نوشاد با اشاره به اینکه این کتاب برخلاف دیگر آثار نویسنده، به زبانی ساده و روان نوشته شده است، افزود: «در این کتاب با بحران کووید-۱۹ با عنوان «امر نابهنگام» یاد شده است. یعنی امری که به یک‌باره ظهور و جوامع بشری را دچار شوک می‌کند. یک رخداد که در ساختار سیاسی-اجتماعی وقفه می‌اندازد.» به نگاه این پژوهشگر این مصداق و تعریف، ارتباطی برقرار کرده است میان این کتاب و اهداف جمعیت هلال احمر. او در تبیین و توضیح این امر نابهنگام خاطر نشان کرد: «در نگاه نویسنده این امر نابهنگام یک فرصت تغییر در جهان و عصر کنونی ایجاد کرده است. تغییری که می‌تواند پیامدهای مثبتی به دنبال داشته باشد.» نوشاد با اشاره به چالش‌هایی همچون مسأله‌گازهای گلخانه و مسائل محیط زیستی اضافه کرد: «در طول این سال‌ها کشورهایی همچون آمریکا و چین برای تغییر در روند چالش‌های محیط‌زیست و مسائلی همچون گازهای گلخانه‌ای جلسات متعددی برگزار کرده‌اند، اما هیچ‌گاه به نتیجه نرسیده است، زیرا این چالش نیازمند تغییر نگاه در عرصه اقتصادی و سیاسی در جهان بوده؛ کووید-۱۹ این فرصت را برای تجدیدنظر در روند اداره سیاسی و اقتصادی جهان ایجاد کرده است.»

همه با هم

به نگاه این محقق در دنیای اقتصادی امروز که فاجعه‌های همچون فقر یک وضع اقتصادی طبیعی تعریف می‌شود؛ کووید-۱۹ وقفه‌ای ایجاد و به انسان گوشزد می‌کند که زندگی امری اجتماعی است. او توجه به حس همبستگی را یکی از مهم‌ترین نکات کلیدی کتاب عالمگیر دانست و افزود: «در کووید-۱۹ مسأله جهان از من به ما تبدیل می‌شود و نگاه به دیگری مهم شمرده می‌شود. می‌گوید اگر می‌خواهی خود و دیگری در خطر نباشی باید ماسک بزنی. این همان نگاه اخلاقی است که در جهان کنونی کم‌رنگ شده است.» به نگاه اسماعیل نوشاد، ژیزک در این کتاب همه تلاش خود را به کار گرفته و از اندیشمندان پیشرو از فردریک هگل تا ژاک لکان کمک می‌گیرد تا یک تأثیرگذار برای خواننده بنویسد. او با انتقاد از اینکه در این کتاب راهکار ژیزک یک نوع کمونیسیم متفاوت است،

افزود: «نویسنده نوع جدیدی از کمونیسیم را به‌عنوان راهکار برای عبور از وضع فعلی می‌داند. راهکاری که برگرفته از عقاید او است نه تجربیات شکل گرفته در مواجهه با کرونا ویروس.»

از ترامپ تا حریری

علیرضا سمعی، فعال فرهنگی و پژوهشگر حوزه یکی دیگر از سخنرانان این نشست است که به بررسی و واکاوی کتاب عالمگیر و جهان پساکرونا پرداخت. او معتقد است ژیزک در این کتاب سعی دارد با نگاه نقادانه تأثیرات کرونا بر دنیا را صریح و روان آشکافی کند. به نگاه این پژوهشگر اینکه نویسنده در این کتاب از مسیح تا ترامپ، پوتین و حریری نقل قول است. نشانه‌ای از همین آشکافی است. سمعی در نشست توضیح کتاب عالمگیر گفت: «این کتاب به پرسش‌هایی همچون ماهیت کرونا چیست؟ دشمن است یا دشمن نیست؟ پاسخ می‌دهد.» او در تبیین این پرسش‌ها افزود: «در این کتاب کووید-۱۹ یک وضع است نه دشمن، این ویروس ماهیت قابل تکثیر و سرایت دارد. این یعنی این ویروس با دیگری در آمیخته است.» این پژوهشگر با اشاره به اینکه ژیزک فصل اول کتاب را با نقل قولی از انجیل شروع کرده است، با این عنوان که مرا لمس مکن، افزود: «مسیح به پیروان خود می‌گوید: «مرا لمس نکنید، در عوض، دیگران را با محبت نوازش و با آنان به مهربانی رفتار کنید.» به نگاه این نویسنده این آغاز و این تأکید بر محبت، همان دیگری خواهی است که در دین و فلسفه به آن اشاره شده است. سمعی نهضت صلیب سرخ را نیز نهضت دینی و فلسفی بر می‌شمارد و اضافه کرد: «در بسیاری از سازمان‌های بین‌المللی و حتی فرهنگ سیاست مقدم بر حل امر دیگری شده است، اما جمعیت هلال احمر یک فلسفه دیگرخواهی و اخلاق‌مدارانه دارد که می‌تواند در این جهان پساکرونا به‌عنوان یک سازمان فعال فعالیت داشته باشد.» سمعی با بیان اینکه در این کتاب نظام سرمایه‌داری و نئولیبرالیسم متهم دست‌برده به طبیعت برای دستیابی به تولیدات بی‌سرحد صنعتی و نهایتاً منافع حداکثری است، افزود: «از نگاه نویسنده این نظام متهم است با دست بردن در طبیعت، به چرخه طبیعی و اکوسیستم حیات به مقیاس زیادی آسیب رسانده و خلق بیماری‌های نوپدید، به شکلی واکنش چرخه حیات آسیب دیده به این دستبرد است.»

ویروسی که فقیر و غنی نمی‌شناسد

به نگاه نویسنده ژیزک معتقد است که برابر این ویروس، همگی در یک قایق نشسته‌ایم. سمعی به گریز این فیلسوف سرشناس در فصل چهارم کتاب به ایران و نقل قول از ایرج حریری معاون وزیر بهداشت اشاره دارد که گفته بود، ویروس کرونا، ویروس دموکراتی است؛ فقیر و غنی نمی‌شناسد، مسئول و غیرمسئول نمی‌شناسد. سمعی در ادامه به آثار ظهور کرونا ویروس در حوزه فرهنگ، اقتصاد و اجتماع اشاره و خاطر نشان کرد: «در عصر کرونا ما به این حقیقت می‌رسیم که انسان در جزیره جدای دیگری زندگی نمی‌کند. ما مدام در این عصر در مورد دیگری حرف می‌زنیم در مورد اینکه ما در یکی کشتی مشترک زندگی

خبر

درک خطر گامی برای خودمراقبتی

فریبا نباتی-روزنامه‌نگار | از ۴۶ حادثه مهمی که در دنیا اتفاق می‌افتد، ۳۵ حادثه در ایران روی می‌دهد. همین یک جمله و دو عدد گویای این واقعیت است که حادثه بخشی از تجربه زیستی ایرانیان است و هر ایرانی ساکن در این سرزمین باید هر لحظه نسبت به احتمال وقوع حادثه حساس و آماده باشد. اما در واقعیت چقدر این موضوع جامه عمل پوشیده؟ اگر تکان‌های ذهنی افکار عمومی در برابر رخدادی مانند زلزله را فاکتور بگیریم، پاسخ به این سوال دو کلمه بیشتر نیست: تقریباً هیچ. حساسیت جامعه در برابر رخدادها، با وجود محاصره دشت ایران با مخاطرات طبیعی و احتمال بالای حوادث دست‌ساز به دلیل توسعه نامتوازن شهری، به ویژه در قایقی که ناگهانی رخ نمی‌دهد و اثر قابل لمسی ندارد همچون فرونشست زمین، بسیار پایین است. خطر همیشه برای ما دور و مرگ همیشه برایمان تنها برای همسایه تعریف شده.

مهم‌ترین عامل در ایجاد انگیزه در افراد جامعه برای گام برداشتن در مسیر خودمراقبتی در بلایا درک درست از خطر بلایاست. کارشناسان می‌گویند با افزایش آگاهی و تغییر نگرش افراد جامعه می‌توان ایجاد حس مسئولیت‌پذیری فرد را در قبال خود و دیگران و در نهایت تغییر رفتار و انتظار داشت.

گرچه آموزش و اطلاع‌رسانی درباره مخاطرات همواره اولین و بهترین روش ایجاد درک خطر در افراد جامعه نام برده می‌شود اما تجربه شیوع و همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ نشان داد اطلاع‌رسانی صرف هم به تمام معنا کارساز نیست. در این همه‌گیری اطلاع‌رسانی و آموزش تا حدودی در خودمراقبتی موثر بود اما طولانی شدن روند بحران آموخته‌ها را به محاق برد. بررسی مطالب رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی گویای این است که مطالب منتشرشده درباره همه‌گیری کرونا در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی رفته رفته کاهش یافته، حتی حساسیت در جامعه نسبت به پیشگیری از کرونا به گفته ستاد مقابله با کرونا از ۷۸ درصد در فروردین ماه به ۱۸ درصد در خردادماه رسیده است و روز به روز هم کمتر می‌شود.

درک خطر، افراد را برای تبدیل فکر به عمل توانمند می‌کند اما عادت به آگاهی‌های منتشرشده درباره مخاطرات و عادی‌انگاری حوادث خلأ بزرگی در ایجاد این توانمندی است. درک خطر تنها یک موضوع فردی نیست بلکه عوامل اجتماعی، فرهنگی و ایدئولوژیکی نیز در آن نقش دارند و از آنجا که تنها راه کاهش خطر در جامعه افزایش درک خطر اکثریت جامعه است، توجه به راهکارهایی دیگر برای حفظ شیب ثابت درک خطر بیش از پیش ضروری است. هر چند آنچه همیشه در درک خطر و خودمراقبتی بیش از هر چیزی اثرگذار بوده، تجربه شخصی است و همه ما در کودکی تا زمانی که دست‌مان با ظرف داغ برخورد نکرده بود، هشدارهای پدر و مادر را جدی نمی‌گرفتیم اما برای کاهش آسیب بلایا افزایش خودمراقبتی و حفظ درک خطر ضروری است. اعتبار حاکمیت، دولت و مراکز مسئول در این زمینه بهبود یافته و مسئولیت‌پذیری و پایبندی این نهادها به دستورالعمل‌ها و قوانین در زمینه پیشگیری و آمادگی در برابر مخاطرات و توجه به سلامت عمومی افزایش می‌یابد. لازم است کسانی که در کار اطلاع‌رسانی هستند همواره صدای رسای تجربه‌های آموخته‌از حوادث و بحران‌ها باشند. بهره‌بردن از امکانات جدید آموزشی و بیان تازه برای موثر بودن آموزش‌ها و اطلاع‌رسانی و نیز بهره‌برداری از آموخته‌های کسانی که در این زمینه تجربه کسب کرده‌اند و مورد اعتماد عمومی‌اند، اثرگذار خواهد بود.

در نگاه نویسنده این امر به ناپهنگام یک فرصت تغییر در جهان و عصر کنونی ایجاد کرده است. تغییری که می‌تواند پیامدهای مثبتی به دنبال داشته باشد